

Ο ρόλος της κολonosκόπησης ως μεθόδου προσυμπτωματικού ελέγχου για τον καρκίνο παχέος εντέρου

Ο καρκίνος παχέος εντέρου είναι ένα από τα συχνότερα νεοπλάσματα και επιπλέον ένα νεόπλασμα για το οποίο υπάρχει καθιερωμένη μέθοδος προσυμπτωματικού ελέγχου. Η κολonosκόπηση προτείνεται από όλες τις επιστημονικές εταιρείες ως μέθοδος επιλογής για την έγκαιρη διάγνωση της νόσου ή τη διάγνωση προκαρκινικών αλλοιώσεων που θα αποτρέψουν την εμφάνιση της νόσου. Μάλιστα, με βάση τα πρόσφατα δεδομένα που δείχνουν ότι η μέση ηλικία διάγνωσης της νόσου μετατοπίζεται σε νεότερες ηλικίες, η σύσταση από αρκετούς οργανισμούς είναι η έναρξη προσυμπτωματικού ελέγχου με κολonosκόπηση από την ηλικία των 45 ετών για ασθενείς με τυπικό κίνδυνο εμφάνισης της νόσου.

Όπως όμως αναφέρουν οι Καθηγητές της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, **Μιχάλης Λιόντος** (Επίκουρος Καθηγητής), **Θεοδώρα Ψαλτοπούλου** (Καθηγήτρια), **Φλώρα Ζαγουρη** (Καθηγήτρια), και **Θάνος Δημόπουλος** (Καθηγητής και Πρύτανης ΕΚΠΑ), πρόσφατα δημοσιευμένη μελέτη στο έγκυρο περιοδικό *New England Journal of Medicine* δημιούργησε στην επιστημονική κοινότητα έντονες συζητήσεις για την πραγματική αξία της κολonosκόπησης ως μεθόδου προσυμπτωματικού ελέγχου για τον κολοορθικό καρκίνο. Η μελέτη συμπεριέλαβε περίπου 85000 άτομα ηλικίας 55-64 ετών από την Πολωνία, τη Νορβηγία και τη Σουηδία και τους τυχαίοποίησε σε αναλογία 1:2 είτε να κληθούν για κολonosκόπηση είτε να έχουν τη συνήθη φροντίδα δηλαδή να μην κάνουν προγραμματισμένα προσυμπτωματικό έλεγχο. Τα αποτελέσματα της μελέτης κατέδειξαν ότι πραγματικά στην ομάδα της κολonosκόπησης μειώθηκε μετά από 10 χρόνια παρακολούθησης η πιθανότητα διάγνωσης από καρκίνο παχέος εντέρου αλλά δεν μειώθηκε η πιθανότητα θανάτου από τη νόσο. Επίσης το ποσοστό διάγνωσης πρώιμων και πιο προχωρημένων καρκίνων ήταν το ίδιο και στις δύο ομάδες της μελέτης.

Τα αποτελέσματα της μελέτης αυτής δεν πρέπει όμως να μας οδηγήσουν αβίαστα στο συμπέρασμα ότι η κολonosκόπηση δεν είναι μια αποτελεσματική μέθοδος προσυμπτωματικού ελέγχου. Τα δεδομένα της έρευνας δείχνουν ότι μόνο το 42% όσων κλήθηκαν να κάνουν κολonosκόπηση στα πλαίσια της μελέτης, τελικά υποβλήθηκαν στην εξέταση. Όταν η ανάλυση περιοριστεί σε αυτόν τον πληθυσμό, η κολonosκόπηση μειώνει την πιθανότητα διάγνωσης της νόσου κατά 30% και την πιθανότητα θανάτου κατά 50%.

Πέρα όμως από τη χαμηλή συμμετοχή στο σκέλος του προσυμπτωματικού ελέγχου υπάρχουν και ποιοτικά χαρακτηριστικά της μελέτης που προβληματίζουν. Στην πλειοψηφία των περιπτώσεων, οι ασθενείς υποβλήθηκαν σε κολonosκόπηση χωρίς κάποια καταστολή. Επιπλέον, τα ποιοτικά κριτήρια αναφορικά με την ενδοσκόπηση όλου του εντέρου και το ποσοστό ανίχνευσης αδενωμάτων δεν εκπληρώθηκαν σε 17% και 28% των συμμετεχόντων ιατρών αντίστοιχα. Οι παράγοντες αυτοί είναι πιθανόν ότι επηρέασαν την αποτελεσματικότητα της διαδικασίας προσυμπτωματικού ελέγχου.

Το συμπέρασμα από τα δεδομένα και αυτής της μελέτης είναι ότι η κολonosκόπηση μειώνει τα ποσοστά διάγνωσης καρκίνου παχέος εντέρου. Το πρώτο βήμα βέβαια είναι οι ασθενείς να υποβάλλονται σε κολonosκόπηση καθώς η μελέτη έδειξε ότι το ποσοστό συμμόρφωσης στο γενικό πληθυσμό είναι χαμηλό και χρειάζεται

μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση του κοινού. Το δεύτερο βήμα βέβαια είναι να εξασφαλιστούν τα κριτήρια ποιότητας που απαιτούνται ώστε με την κολonosκόπηση να αποκομίζουν οι ασθενείς πραγματικό όφελος στην πρόληψη του καρκίνου παχέος εντέρου.